

Вучэбная праграма складзена на аснове тыпавай праграмы “Стылістыка і культура беларускага маўлення”: Вучэбная праграма для вышэйшых навучальных устаноў па спецыяльнасцях 1-21 05 01 Беларуская філалогія, 1-21 05 02 Руская філалогія / Аўт.-склад. К.П. Любецкая. – Мн., РІВШ, 2010. Зацверджана Вучэбна-метадычным аб’яднаннем ВНУ Рэспублікі Беларусь па гуманітарнай адукацыі 13.07. 2010 г. Рэгістрацыйны № ТД-Д 135 / тып.

Разгледжана і рэкамендавана да зацвярджэння на пасяджэнні кафедры
_____ сучаснай беларускай мовы _____
(назва кафедры)

11 чэрвеня 2012 г. Пратакол №11
(дата, нумар пратакола)

Загадчык кафедры
_____ З.І. Бадзевіч
(подпіс)

Адобрана і рэкамендавана да зацвярджэння Вучэбна-метадычнай камісіяй
філалагічнага факультэта _____ Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта _____
(назва вышэйшай навучальнай установы)

21 чэрвеня 2012 г. Пратакол №8
(дата, нумар пратакола)

Старшыня
_____ М.М. Хмяльніцкі
(подпіс)

Тлумачальная запіска

Курс “Стылістыка і культура беларускага маўлення” ў вышэйшых навучальных установах філалагічнага профіля з’яўляецца заключным этапам у вывучэнні моўнай сістэмы ў цэлым. Ён скіраваны на асэнсаванне студэнтамі заканамернасцей паводзін моўных адзінак розных узроўняў у тыповых сітуацыях зносін, у розных функцыянальна-стылістычных разнавіднасцях мовы, а таксама арыентаваны на фарміраванне навыкаў правільнага, дакладнага, чыстага, выразнага і разнастайнага маўлення.

Мэта курса “Стылістыка і культура маўлення” палягае ў асэнсаванні і сістэматызацыі тэарэтычных палажэнняў стылістыкі і культуры маўлення, фарміраванні і ўдасканаленні практычных ведаў у роднай мове. Перад сінтэзаванай дысцыплінай стаіць задача выхавання і павышэння ў моўцаў культуры беларускага маўлення, развіцця ў іх моўнай інтуіцыі і чуйнасці. Вывучэнне стылістыкі і культура маўлення адбываецца ў цеснай сувязі са зместам усіх галін сучаснай лінгвістыкі і дысцыплінамі найперш гуманітарнага цыклу, што тлумачыцца скіраванасцю курса да пазамоўнай рэчаіснасці, паняцці і з’явы якой асэнсоўваюцца праз выяўленне шляхоў іх аптымальнай перадачы ў моўнай форме.

Асноўныя задачы курса:

- забяспечыць студэнтаў сістэмай тэарэтычных ведаў па стылістыцы і культуры маўлення;
- спрыяць усведамленню асноўных камунікатыўных якасцей маўлення і спецыфікі іх праяўлення ў розных функцыянальных стылях;
- выпрацаваць свядомае карыстанне літаратурнымі і стылістычнымі моўнымі сродкамі з улікам мэтазгоднасці іх залучэння ў канкрэтным тэксце. Фарміраваць навыкі максімальнай актуалізацыі гэтых ведаў у пісьмовай і вуснай форме маўлення;
- сфарміраваць навуковы і метадычны погляд на стылістыку і культуру маўлення як комплексную дысцыпліну, звязаную з гісторыяй беларускай лінгвістычнай, эстэтычнай і рытарычнай думкі, у сувязі з дзейнасцю беларускіх пісьменнікаў і іншых культурных дзеячаў;
- развіваць эстэтычныя адносіны да мовы, вучыць правілам маўленчых паводзін;
- выпрацаваць уменне аналізу тэкстаў рознай жанрава-стылістычнай прыналежнасці;
- спрыяць фарміраванню навыкаў рэдагавання і перакладу тэкстаў.

На лекцыйных занятках студэнтамі набываюцца і засвойваюцца веды тэарэтычнага характару, звязаныя з гісторыяй станаўлення сінтэзаванай дысцыпліны, выпрацоўкай яе тэрміналагічнага апарату, аналізам камунікатыўных якасцей маўлення, асэнсаваннем сістэмы норм сучаснай беларускай літаратурнай мовы з улікам дынамікі і базы іх станаўлення; стылістычнай дыферэнцыяцыяй моўных сродкаў і заканамернасцей іх функцыянавання ў маўленні.

Падчас правядзення практычных заняткаў, мэта якіх палягае ў замацаванні і паглыбленні тэарэтычных ведаў, прадугледжваецца

фарміраванне прафесійнага падыходу да ацэнкі, тлумачэння і выкарыстання моўных адзінак як элементаў моўнай сістэмы ў розных функцыянальных разнавіднасцях; набыццё навыкаў стылістычнага рэдагавання, размежавання нарматыўных і ненарматыўных моўных варыянтаў, а таксама правядзення цэласнага стылістычнага аналізу тэксту; ацэнка маўлення з пункту погляду правільнасці, дакладнасці, лагічнасці, выразнасці, багацця, лаканічнасці, чысціні і дарэчнасці.

Важнае значэнне ў працэсе засваення і замацавання ведаў мае кіруемая самастойная работа студэнтаў. Такі від кантролю спрыяе фарміраванню ў студэнтаў навуковых поглядаў, удасканальвае іх здольнасці самастойнага аналізу моўных з'яў і працэсаў. У гэтай сувязі можа быць прапанавана работа рознага характару: падрыхтоўка навукова-даследчых і творчых прац; напісанне навуковых дакладаў і паведамленняў па пэўнай тэме; агляды па культуры маўлення праз аналіз выданняў, радыё-, тэлеперадач; рэдагаванне тэкстаў; складанне і выкананне тэстаў і інш.

Спіс рэкамендаванай літаратуры ўключае найбольш важныя работы як па ўсім курсе, так і па асобных раздзелах. Пры вывучэнні той або іншай тэмы прадугледжваецца азнаямленне студэнтаў з найноўшымі лінгвістычнымі работамі навукова-тэарэтычнага і метадычнага характару.

ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА КУРСА "СТЫЛІСТЫКА І КУЛЬТУРА БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ"

УВОДЗІНЫ

Мова як сродак камунікацыі. Камунікатыўная скіраванасць стылістыкі і культуры беларускага маўлення. Творчы патэнцыял мовы і яго асэнсаванне ў “Законе аб мове”. Мова як галоўны паказчык этнічнай самасвядомасці, аснова гарманічнага фарміравання маўленчай асобы. Нацыянальныя традыцыі ў моўнай намінацыі і маўленчым этыкеце.

Змест, прадмет і задачы комплекснай дысцыпліны “Стылістыка і культура беларускага маўлення”. Генезіс стылістыкі і культуры маўлення. Стылістыка лінгвістычная і літаратуразнаўчая. Галіны сучаснай стылістыкі (традыцыйная, практычная, экспрэсіўная, стылістыка тэксту, супастаўляльная, гістарычная, мастацкай літаратуры, дэкадзіравання). Статус курса стылістыкі і культуры маўлення ў сучасным мовазнаўстве, яго сувязь з іншымі навуковымі дысцыплінамі.

Тэрмінасістэма стылістыкі і культуры маўлення: стыль мовы, маўлення, функцыянальны, індывідуальны; падстыль; маўленчы жанр; стылістычная норма і яе функцыянальна-стылістычныя разнавіднасці, стылістычныя сродкі мовы, стылістычная афарбоўка, двупланавасць стылістычнай афарбоўкі (функцыянальна-стылістычная і эмацыянальна-экспрэсіўная), стылістычныя рэсурсы мовы, стылявая рыса; культура мовы, маўлення, формы маўлення; камунікатыўныя якасці маўлення (правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня, багацце, выразнасць, дарэчнасць, сцісласць); моўная норма; памылкі (маўленчыя, стылістычныя). Метады і прыёмы стылістычнага аналізу (семантыка-стылістычны, параўнальны, статыстычны; аналіз па слоўнікавых паметах, аналіз слова ў кантэксце, стылістычны эксперымент).

ГІСТОРЫЯ СТАНАЎЛЕННЯ І РАЗВІЦЦА СТЫЛІСТЫКІ І КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ

Гістарызм у асэнсаванні моўнага функцыянавання.

Папярэднікі сучаснай стылістыкі і культуры маўлення (антычныя тэорыі мовы і стылю, заходнееўрапейскія, расійскія, беларускія рыторыкі).

Прамоўніцкае майстэрства ў Старажытнай Грэцыі і Рыме. Антычныя рыторыкі. Першыя спробы стылістычнай дыферэнцыяцыі мовы.

Вытокі беларускай стылістыкі і красамоўства на Беларусі ў XII–XVIII стст., моўна-стылістычнае багацце твораў К. Тураўскага, Р. Цамблака, Ф. Скарыны, С. Буднага, В. Цяпінскага, Л. Зізання, М. Смяцкага, А. Філіповіча, Х. Філарэта, Л. Карповіча, Л. Сапегі, А. Рымшы і інш.

Праблемы стылістыкі і культуры маўлення ў “Практычнай рыторыцы” Сігізмунда Лаўксміна (актуальнасць, асноўныя палажэнні, культурна-гістарычнае значэнне).

Дынаміка нармавання беларускай літаратурнай мовы ў XX–XXI стст. Уклад беларускіх пісьменнікаў у распрацоўку тэорыі і практыкі стылістыкі і культуры беларускага маўлення (В. Дунін-Марцінкевіч, Ф. Багушэвіч, М. Багдановіч, Я. Купала, Я. Колас, А. Пашкевіч (Цётка), М. Гарэцкі,

К. Чорны, У. Дубоўка, К. Крапіва, Я. Брыль, Я. Скрыган, В. Быкаў, Н. Гілевіч, Р. Барадулін і інш.).

Навуковае вывучэнне стылістыкі і культуры маўлення ў беларускай філалогіі (Ф. Янкоўскі, У. Анічэнка, М. Цікоцкі, А. Каўрус, А. Юрэвіч, Р. Шкраба, П. Сцяцко, М. Міхневіч і інш.). Агляд літаратуры па курсе.

Функцыянальная стылістыка

Функцыянальная стылістыка як тэарэтычная база культуры маўлення.

Паняцце функцыянальнага стылю. Стылема як адзінка стылістыкі. Дыферэнцыяльныя і інтэгральныя прыметы стылемы.

Экстралінгвістычныя і лінгвістычныя прычыны вылучэння функцыянальнага стылю літаратурнай мовы.

Стылеўтваральныя фактары. Аб'ектыўныя стылеўтваральныя фактары як паказчыкі стылю: маўленчая функцыя; форма маўлення (пісьмовая або вусная); ступень спантаннасці і падрыхтаванасці; спосаб камунікацыі (грамадская або прыватная); від маўлення (дыялог, маналог, палілог); жанр маўлення; сфера грамадскай дзейнасці, у працэсе якой адбываюцца зносіны.

Суб'ектыўныя стылеўтваральныя фактары: сацыяльна-эканамічныя (прафесія, узровень адукацыі, грамадскі статус, сацыяльная прыналежнасць, жыццёвы вопыт і адукацыя; узрост; псіхалагічныя адметнасці моўцаў (характар, адметнасці тэмпераменту); намер камунікантаў; настрой у момант маўлення і інш. Знешнія стылеўтваральныя фактары: культурны ўзровень грамадства; маўленчыя традыцыі, спецыфіка стылістычнай сістэмы; тэхнічныя магчымасці і сродкі камунікацыі.

Тыпалагічныя прыметы функцыянальных стыляў і падстыляў: тэматыка, прызначэнне, якасці стылю/падстылю, моўныя сродкі стылю/падстылю. Маўленчыя жанры ў беларускай мове: сацыяльна-палітычнае красамоўства; акадэмічнае красамоўства (красамоўства ў ВНУ; красамоўства ў школе); сацыяльна-побытавае красамоўства; судовае красамоўства; вайсковае красамоўства; дыпламатычнае красамоўства. Вызначэнне стылявой прыналежнасці тэксту паводле набору тыпалагічных прымет стылю/падстылю.

Супрацьпастаўленасць стыляў паводле вуснай (размоўны) і пісьмовай (астатнія стылі) формаў маўлення.

Характарыстыка функцыянальных стыляў беларускай мовы.

Афіцыйна-справы стыль у беларускай мове.

З гісторыі развіцця функцыянальнага стылю. Адміністрацыйная і прававая сферы выкарыстання, інфармацыйная і пабуджальная функцыі. Дакладнасць, лагічнасць, лаканічнасць як стылеўтваральныя рысы. Стабільнасць, замкнёнасць, уніфікацыя, стандартызаванасць, “канцылярыт”, аб'ектыўнасць і дакументальнасць як адметныя рысы стылю. Неаднароднасць функцыянальнага стылю: адміністрацыйна-канцылярыскі, уласна заканадаўчы, дыпламатычны і парламенцкі падстылі. Тыпалогія жанраў афіцыйна-справовага стылю. Рэалізацыя стылю ў пісьмовай і вуснай формах маўлення. Лексічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя моўныя асаблівасці тэкстаў.

Сістэмнасць функцыянавання экстралінгвістычных сродкаў: рубрыкацыя тэксту, комплекс абавязковых рэквізітаў, парадак іх размяшчэння,

шрыфтавое вылучэнне ключавых адзінак тэксту, выкарыстанне шаблонных тэкстаў (анкеты, табліцы і інш.).

Аналіз і рэдагаванне тэкстаў афіцыйна-справавога стылю.

Навуковы стыль у беларускай мове.

З гісторыі фарміравання навуковага стылю. Абслугоўванне разнастайных галін ведаў. Атрыманне, перадача, захаванне навуковых ведаў як асноўныя функцыі стылю. Абагуленасць, лагічнасць, абстрактнасць, аб'ектыўнасць, доказнасць, аргументаванасць, лаканічнасць, інфармацыйная насычанасць, адсутнасць вобразнасці як стылеўтваральныя рысы навуковых тэкстаў. Уласна навуковы, навукова-вучэбны і навукова-папулярны падстылі. Тыпалогія жанраў навуковага стылю. Рэалізацыя стылю пераважна ў пісьмовай форме. Навуковая мова як асаблівая моўная падсістэма. Лексіка-фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці навуковых тэкстаў. Формы падачы чужога маўлення ў навуковым тэксце: цытаты, спасылкі. Кампазіцыйнае афармленне навуковых тэкстаў.

Аналіз і рэдагаванне тэкстаў навуковага стылю.

Публіцыстычны стыль у беларускай мове.

З гісторыі станаўлення і фарміравання публіцыстычнага стылю. Інфармацыйная, аналітычная, агітацыйная, ацэначная функцыі стылю. Рэалізацыя функцыі ўздзеяння. Полевая структура публіцыстычнага стылю. Газетна-публіцыстычны, радыё- і тэлежурналісцкі, аратарскі (агітацыйны, масава-палітычны, палітычна-ідэалагічны) падстылі. Варыятыўнасць стылявых уласцівасцей у залежнасці ад жанравых разнавіднасцей. Тыпалогія жанраў публіцыстычнага стылю. Грамадска-палітычная тэрміналогія. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці публіцыстычных тэкстаў.

Аналіз і рэдагаванне тэкстаў публіцыстычнага стылю.

Гутарковы (размоўны) стыль у беларускай мове.

Палажэнне гутарковага стылю ў сістэме функцыянальных стыляў сучаснай беларускай мовы. Неафіцыйнасць, нязмушанасць, спантаннасць, непасрэднасць і непадрыхтаванасць як прыметы стылю. Вобразнасць, разнастайнасць, эліптычнасць, экспрэсіўнасць як асноўныя маўленчыя якасці гутарковых тэкстаў. Роля інтанацыі, жэстаў, мімікі, рухаў суразмоўцаў. Гутаркова-афіцыйны і ўласна гутарковы падстылі. Тыпалогія жанраў гутарковага стылю. Формы рэалізацыі гутарковага стылю. Моўная гульня. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці гутарковых тэкстаў.

Аналіз тэкстаў гутарковага стылю.

Мастацкі стыль (стыль мастацкай літаратуры) у беларускай мове.

Палажэнне мастацкага стылю ў сістэме функцыянальных стыляў беларускай мовы і яго роля ў стылістычнай спецыялізацыі беларускай мовы. Функцыі мастацкага стылю: камунікатыўная, эстэтычная, уздзеяння. Разнастайнасць моўных сродкаў, мастацка-вобразная аб'ектывацыя свету, экспрэсіўнасць як асноўныя рысы мастацкага стылю. Уплыў мастацкага стылю на іншыя функцыянальныя стылі. Уплыў усіх функцыянальных стыляў на мову мастацкага твора. Празаічны, паэтычны і драматургічны падстылі. Тыпалогія жанраў мастацкага стылю. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя,

сінтаксічныя асаблівасці мастацкіх тэкстаў. Тропы і фігуры. Стылізацыя. Сродкі традыцыйнай вобразнасці.

Стыль пісьменніка. Асаблівасці індывідуальнага стылю. Агульнае і індывідуальнае ў мове пісьменніка. Пісьменнік і літаратурная норма.

Аналіз тэкстаў мастацкага стылю.

Канфесійны стыль у беларускай мове.

3 гісторыі развіцця канфесійнага стылю. Палажэнне канфесійнага стылю ў сістэме функцыянальных стыляў беларускай мовы, сфера яго выкарыстання. Абагуленасць, дакладнасць, лагічнасць, выразнасць выкладу як асноўныя стылеўтваральныя рысы канфесійнага стылю. Функцыі, падстылі і формы рэалізацыі канфесійнага стылю. Тыпалогія жанраў. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці канфесійных тэкстаў.

Аналіз тэкстаў канфесійнага стылю.

Сістэмнасць функцыянальных стыляў. Пытанне аб іерархіі стыляў. Узаемадзеянне функцыянальных стыляў.

Стылістыка моўных ўзроўняў

Фанетычная стылістыка і яе прадмет. Сістэма фонастыляў у беларускай мове (папулярна-асветніцкі, этыкетна-педагагічны, гратуляцыйны, сацыяльна-побытавы, канфесійны, навуковы, забаўляльны, рэкламны, інфармацыйны, урачысты). Стылістычныя магчымасці інтанацыі і яе кампанентаў. Тыпы вымаўлення (літаратурны, рэкамендацыйны, дапушчальны). Мілагучнасць беларускай мовы як фонастылістычная катэгорыя, яе база і генезіс. Кампаненты фонастылістыкі: маўленчы фон, інтанацыя, эфатычны націск, якасць артыкуляцыі, даўжыня слова. Стылеўтваральныя фактары вуснага маўлення (тэмп маўлення; грамадская сфера моўнага функцыянавання; функцыянальныя моўныя стылі; выкарыстанне рытарычных элементаў). Стылістыка падрыхтаванага і спантаннага маўлення. Стылістычныя рэсурсы фанетычных адзінак (тэмп, якасць маўлення, варыянты вымаўлення, ноты маўлення, частата асноўнага тону, паўзы, мелодыка, гучнасць). Фонастылема. Вымаўленчая, камунікацыйная і вылучальная фонастылемы. Асноўныя памылкі ў вымаўленні (арфаэпічныя; дыкцыйныя).

Лексічная стылістыка і яе прадмет. Лексічнае значэнне слова ў стылістычным аспекце. Выбар слова. Слова і паняцце. Прадметна-лагічнае і асацыятыўнае значэнне слова. Граматычная аформленасць слова. Слова і кантэкст. Аб'ём і змест паняцця, выражанага словам. Мнагазначнасць слова. Пераноснае значэнне слоў. Тропы.

Стылістычная канатацыя лексічных адзінак і яе віды. Функцыянальна-стылістычныя тыпы лексікі. Агульнаўжывальная лексіка. Размоўна-бытавая лексіка. Прастамоўная лексіка. Дыялектызмы. Жарганізмы. Спецыяльная лексіка. Грамадска-палітычная лексіка. Эмацыянальна-экспрэсіўныя тыпы лексікі (інтэлектуальная, экспрэсіўная, эмацыянальная).

Стылістычная характарыстыка запазычанай і ўстарэлай лексікі (гістарызмаў і архаізмаў). Неалагізмы агульнамоўныя і індывідуальна-аўтарскія наватворы, іх стылістычная характарыстыка.

Стылістычнае выкарыстанне сістэмных лексічных адносін. Стылістычнае выкарыстанне сінонімаў, перыфраз, амонімаў, паронімаў і антонімаў.

Стылістычныя паметы ў слоўніках. Тыповыя памылкі ў словаўжыванні. Недакладнае ўжыванне слова. Недапушчальныя спалучэнні слоў. Ужыванне слова без уліку кантэксту. Памылкі ў стылістычнай ацэнцы слова. Ужыванне рознастылявой лексікі. Канцылярызмы і моўныя штампы. Плеаназмы і іх віды. Таўталогія. Кантамінацыя.

Фразеалагічная стылістыка і яе прадмет. Стылістычныя рэсурсы фразеалогіі. Тыпы фразеалагічных адзінак паводле стылістычнай афарбоўкі: фразеалагізмы міжстылявыя і стылістычна афарбаваныя (размоўныя, кніжныя). Стылістычныя функцыі фразеалагізмаў. Сінанімія фразеалагізмаў. Выкарыстанне фразеалагічных сродкаў мовы ў мастацкай літаратуры і публіцыстыцы. Памылкі ў выкарыстанні фразеалагічных сродкаў мовы.

Марфалагічная стылістыка і яе прадмет.

Стылістычныя рэсурсы назоўніка. Выкарыстанне рэчывых, зборных, канкрэтных і абстрактных назоўнікаў. Агульныя і ўласныя назоўнікі, іх экспрэсіўныя якасці. З'ява антанамазіі. Стылістычнае выкарыстанне роду назоўніка. Стылістычныя асаблівасці ўжывання ліку назоўніка. Стылістычныя асаблівасці аддзеяслоўных назоўнікаў. Семантыка-стылістычныя асаблівасці дублетных склонавых формаў. Стылістычныя асаблівасці словаўтваральных сродкаў назоўніка.

Стылістычныя рэсурсы прыметніка. Стылістычныя асаблівасці поўнай і кароткай формаў прыметніка, ступеней параўнання. Сінанімія прыметнікаў і ўскосных склонаў назоўнікаў. Стылістычныя асаблівасці словаўтваральных сродкаў прыметніка.

Стылістычныя рэсурсы займенніка. Асаблівасці ўжывання асабовых займеннікаў: пропуск асабовага займенніка пры дзеяслове-выказніку; паўтарэнне асабовага займенніка ў ролі дзейніка; выкарыстанне асабовых займеннікаў з дадатковымі сэнсавымі і экспрэсіўнымі адценнямі. Асаблівасці стылістычнага выкарыстання займеннікаў іншых разрадаў. Тыповыя памылкі ў выкарыстанні займеннікаў.

Стылістычныя рэсурсы лічэбніка. Сінанімія колькасна-іменных словазлучэнняў. Стылістычная характарыстыка варыянтных формаў лічэбнікаў. Тыповыя памылкі ва ўтварэнні і ўжыванні формаў лічэбнікаў.

Стылістычныя рэсурсы дзеяслова. Вобразна-экспрэсіўныя якасці дзеяслова. Стылістычнае выкарыстанне формаў часу, трывання, ладу дзеяслова. Сінанімія асобных формаў дзеяслова. Стылявая функцыя формаў дзеепрыметніка. Сінанімія зваротных і незваротных дзеясловаў.

Стылістычныя рэсурсы службовых часцін мовы. Сінанімія прыназоўнікаў.

Сінтаксічная стылістыка і яе прадмет.

Стылістыка словазлучэнняў. Сінанімія прыназоўнікавых і беспрыназоўнікавых канструкцый. Сінанімія прыназоўнікавых канструкцый. Кіраванне блізказначных слоў. Кіраванне пры аднародных членах сказа. Нанізванне аднолькавых склонаў. Склоны дапаўнення пры дзеясловах з адмоўем.

Стылістыка простага сказа. Стылістычныя асаблівасці розных тыпаў простага сказа. Поўныя і няпоўныя сказы ў розных стылях маўлення. Стылістычная роля прамога і адваротнага парадку слоў. Экспрэсіўнасць эліптычных канструкцый. Сінанімія асабовых, безасабовых, няпэўна-асабовых і абагульнена-асабовых сказаў. Аднасастаўныя і двухсастаўныя сказы. Стылістычныя асаблівасці сцвярджальных і адмоўных сказаў. Стылістычныя функцыі ўскладненняў ў сказе. Лагічныя і граматыка-стылістычныя асаблівасці спалучэння аднародных членаў. Злучнікі і прыназоўнікі пры аднародных членах. Стылістычныя асаблівасці зваротка, пабочных і ўстаўных канструкцый. Адасобленыя члены сказа. Экспрэсіўнае вылучэнне членаў сказа (адчлененне, далучэнне, анакалуф).

Паралельныя сінтаксічныя канструкцыі. Параўнальна-стылістычная характарыстыка простых сказаў з дзеепрыслоўным словазлучэннем і складаных сказаў з даданым азначальным. Сінанімія сказаў з аддзяслоўным назоўнікам і сказаў з асабовым дзеясловам. Сінанімія сказа з аднароднымі выказнікамі і сказа з дзеепрыслоўнай канструкцыяй, інфінітыўнага сказа і сказа з асабовым дзеясловам. Пасіўныя і актыўныя канструкцыі. Стылістыка складанага сказа. Стылістычнае выкарыстанне розных відаў складаных сказаў. Стылістычныя функцыі злучнікаў і злучальных слоў. Экспрэсіўнае вылучэнне частак складанага сказа. Стылістычныя памылкі ў складаных сказах.

Стылістычныя прыёмы ў сінтаксічнай арганізацыі маўлення. Перыяд. Стылістычныя і рытарычныя фігуры. Анафара. Эпіфара. Хіязм. Зеўгма. Алюзія. Сінтаксічны паралелізм. Кальцо страфы. Кампазіцыйны стыль. Градацыя. Антытэза. Паўтор. Рытарычнае пытанне. Рытарычны зваротак.

Стылістыка тэксту

Прадмет і задачы стылістыкі тэксту. Сувязь стылістыкі тэксту з функцыянальнай стылістыкай. Тэкст як асноўная камунікатыўная адзінка і прадмет стылістыкі. Феномен мастацкага тэксту. Асноўныя катэгорыі мастацкага тэксту з пункту погляду стылістыкі (падзельнасць, кагерэнтнасць, кагезія, праспекцыя, рэтраспекцыя, лакальна-тэмпаральная аднесенасць (хранатоп), інфарматыўнасць, канцэптуальнасць, сістэмнасць, мадальнасць, прагматычная скіраванасць, завершанасць).

Асноўныя структурныя адзінкі тэксту. Прынцыпы пабудовы абзаца (лагічны; эмацыянальнага або лагічнага падкрэслення; супрацьпастаўлення). Кампазіцыйна-сэнсавы і экспрэсіўныя стылістычныя прынцыпы падзелу тэксту на абзацы. Статычныя і дынамічныя тыпы абзацаў; іх моўна-стылістычная спецыфіка. Арганізацыя тэксту праз ЗФА. Моўна-стылістычныя сродкі ў фарміраванні асноўных тыпаў сувязей у ЗФА (пры ланцуговай, паралельнай, далучальнай і змешанай сувязях). Выбар формы арганізацыі маўлення.

Кампазіцыя як знешні план структурнай будовы. Спецыфіка зачына (самастойнасць, новая інфармацыя).

Тыпалогія тэкстаў. Тэматычная класіфікацыя тэкстаў. Універсальная лінгвістычная класіфікацыя тэкстаў у залежнасці ад: 1) характару пабудовы тэксту (ад 1-й, ад 2-й ці ад 3-й асобы); 2) характару перадачы чужога маўлення (простая мова, ускосная мова, няўласна-простая мова); 3) колькасці

камунікантаў (маналог, дыялог, палілог); 4) функцыянальна-сэнсавага прызначэння (функцыянальна-сэнсавага тыпу маўлення); 5) тыпу сувязі паміж сказамі; 6) экстралінгвістычнага поля.

Вобраз аўтара і вобраз апавядальніка ў структуры мастацкага і публіцыстычнага тэксту.

Функцыянальна-сэнсавыя тыпы маўлення. Мэта апісання, яго пабудова. Апісанне статычнае і дынамічнае. Мэта паведамлення, яго структура. Мэта разважання, яго разнавіднасці. Своеасаблівасць дзеяслоўных форм у розных тыпах тэксту.

Чужое маўленне і яго стылістычныя функцыі ў розных відах тэкстаў (простая, ускосная, няўласна-простая мова). Маналог, дыялог.

Асаблівасці арганізацыі тэкстаў розных стыляў.

Цэласны аналіз мастацкага тэксту.

КУЛЬТУРА БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ

Спецыфіка маўленчай дзейнасці. Праблема размежавання паняццяў мова і маўленне. Культура мовы як ступень развіцця і багацця лексікі, сінтаксіса мовы, разнастайнасць яе семантыкі і інтанацый; выразныя і сэнсавыя магчымасці моўнай сістэмы, яе невычэрпныя магчымасці, а таксама ўласцівасці ўзорных тэкстаў. Культура маўлення як канкрэтная (суб'ектыўная) рэалізацыя магчымасцей мовы ва ўмовах паўсядзённых вусных і пісьмовых зносін; сукупнасць і сістэма маўленчых камунікатыўных якасцей; навука аб сукупнасці і сістэме камунікатыўных якасцей маўлення.

Прагматычны аспект стылістыкі і культуры маўлення: культура маўленчых зносін, прамоўніцкае майстэрства, нормы маўленчых паводзін, маўленчы этыкет, агульная культура асобы. Аспекты культуры маўлення.

Камунікатыўныя якасці маўлення

Камунікатыўныя якасці маўлення як тыпалагічныя прыметы добрай мовы.

Правільнасць як асноўная камунікатыўная якасць маўлення, якая заключаецца ў адпаведнасці маўлення нормам літаратурнай мовы і яе сістэме. Залежнасць ад правільнасці ўсіх астатніх якасцей маўлення. Крытэрыі правільнасці.

Паняцце літаратурнай нормы. Тэорыя дынамічнай нормы. Сістэма норм беларускай літаратурнай мовы. Нормы імператыўныя і дыспазітыўныя; агульнаўжывальныя і нормы абмежаванага ўжывання. Тыпы літаратурных (структурных) моўных норм: арфаэпічныя, арфаграфічныя, акцэнталагічныя, словаўтваральныя, лексічныя, граматычныя (марфалагічныя і сінтаксічныя). Норма і варыянтнасць. Аб'ектыўнасць і значэнне варыянтнасці ў мове. Літаратурныя варыянты (варыянты ў межах нормы). Асноўныя дыскусійныя сферы нормы (паслабленне нормы). Норма і кадыфікацыя. Сучасныя тэндэнцыі нармавання. Пурызм і антынармалізатарства як дзве супрацьлеглыя тэндэнцыі ў моўным унармаванні. Моўныя і пазамоўныя фактары фарміравання і фіксавання норм. Аб'ектыўныя і суб'ектыўныя прычыны парушэння літаратурных норм. Умовы, межы, мэтазгоднасць і матываванасць адступленняў ад нормы ў розных функцыянальных стылях. Парушэнне нормы як стылістычная памылка і свядомае адхіленне ад нормы як стылістычны прыём.

Тыповыя маўленчыя нестылістычныя памылкі, іх класіфікацыя і спосабы выпраўлення.

Дакладнасць маўлення як адпаведнасць інфармацыі прадметнай рэчаіснасці ці аб'ёму паняццяў. Сувязь дакладнасці і правільнасці маўлення. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы стварэння маўленчай дакладнасці. Лексічны ўзровень як аснова фарміравання дакладнасці. Слоўнік і пытанні дакладнасці слоў. Тлумачальныя, спецыялізаваныя (аманімічныя, паранімічныя, сінанімічныя) і перакладныя слоўнікі ў фарміраванні дакладнасці. Спецыфіка дакладнасці маўлення ў розных функцыянальных стылях. Лексіка-семантычная інтэрферэнцыя ва ўмовах беларуска-рускага білінгвізму як адна з прычын недакладнасці. Тыповыя памылкі, звязаныя з парушэннем дакладнасці, іх класіфікацыя і спосабы выпраўлення.

Лагічнасць маўлення як камунікатыўная якасць, што адлюстроўвае сувязь маўлення з рэчаіснасцю і мысленнем. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы лагічнасці. Моўныя сродкі стварэння і парушэння лагічнасці: парадак слоў, пазіцыя залежнай часткі і яе сувязь з (назоўнікам) займеннікам ў складаназалежным сказе, аднародныя члены, пропуск інфармацыі ці празмернасць выказвання. Спецыфіка лагічнасці маўлення ў розных функцыянальных стылях. Прынцып адкрытай лагічнасці ў навуковым стылі. Алагізм і зейгма як мастацкі прыём. Тыповыя памылкі, звязаныя з парушэннем лагічнасці, іх класіфікацыя і спосабы выпраўлення.

Багацце (разнастайнасць) маўлення як наяўнасць пэўнай множнасці моўных сродкаў і аптымальная насычанасць імі канкрэтных сказаў і тэкстаў. Роля розных моўных узроўняў у стварэнні багацця і разнастайнасці маўлення. Спецыфіка багацця і разнастайнасці маўлення ў розных функцыянальных стылях. Моўнае багацце і слоўнікі.

Выразнасць як камунікатыўная якасць маўлення, асаблівае яго структуры, скіраваная на падтрымку ўвагі і цікавасці ў успрымальніка. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы стварэння выразнасці. Спецыфіка моўных сродкаў выразнасці ў розных функцыянальных стылях. Моўныя сродкі індывідуальнай выразнасці.

Чысціня маўлення як яго адпаведнасць літаратурным нормам і адсутнасць у ім пазалітаратурных сродкаў. Дыялектная, іншамоўная лексіка, жаргонныя словы, словы-паразіты і чысціня маўлення. Маўленчыя штампы і канцылярызмы. Дыялектная лексіка і стыль мастацкай літаратуры.

Дарэчнасць маўлення як адпаведнасць яго структуры задачам і ўмовам зносін. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы дарэчнасці. Віды дарэчнасці: стыліявая, кантэкстуальная, сітуацыйная, асобасна-псіхалагічная. Тыповыя памылкі, звязаныя з парушэннем дарэчнасці маўлення, іх выпраўленне.

Сцісласць (лаканічнасць) маўлення – камунікатыўная якасць маўлення, скіраваная на выбар мінімальна дастатковых моўных сродкаў. Сцісласць і закон моўнай эканоміі. Экстралінгвістычныя і ўнутрымоўныя прычыны лаканічнасці. Спецыфіка сцісласці ў розных функцыянальных стылях. Недастатковасць маўлення і шматслоўнасць як маўленчыя памылкі, спосабы іх выпраўлення.

ПЕРАКЛАД У РАКУРСЕ СТЫЛІСТЫКІ І КУЛЬТУРЫ МАЎЛЕННЯ

Пераклад як працэс, від творчасці і вынік камунікатыўнай дзейнасці. Стылістыка арыгінальнага і перакладнога тэкстаў. Пераклад тэкстаў рознай стылістычнай прыналежнасці. Спосабы і сродкі перакладу стылістычных асаблівасцей тэксту арыгіналу. Спецыфіка перакладу з блізкароднасных моў. Слоўнікавы і перакладніцкі адпаведнікі. Безэквівалентная лексіка і спосабы яе перакладу. Спецыфіка беларускай граматычнай сістэмы і яе трансфармацыя пры перакладзе.

Беларускія пісьменнікі, перакладчыкі і лінгвісты пра пытанні моўнага майстэрства і пераклад.

Асновы стылістычнага рэдагавання

Літаратурнае рэдагаванне як вучэбная дысцыпліна. Задачы і асноўныя правілы рэдагавання тэксту. Этапы працы над тэкстам: першапачатковае чытанне, выпраўленне памылак кампазіцыі, праверка і аналіз фактычнага матэрыялу, устараненне сэнсавых памылак. Віды і тэхніка праўкі тэксту.

Матываванасць моўных сродкаў як фактар размежавання стылістычнай памылкі і стылістычнай асаблівасці. Класіфікацыя стылістычных памылак, методыка іх выяўлення і выпраўлення. Стылістычныя памылкі, звязаныя: 1) са слабым валоданнем рэсурсамі мовы (беднасць слоўніка і фразеалогіі; плеаназм; таўталогія; штапм; словы-паразіты; моўная аднастайнасць; сухасць); 2) з недастаткова развітым моўным чуццём (квяцістасць; немілагучнасць; 3) з парушэннем нормаў функцыянальных стыляў (неапраўданае выкарыстанне лексікі розных стыляў; злоўжыванне канцылярызмамі; злоўжыванне спецыфічнымі словамі і тэрмінамі).

Рэдагаванне тэкстаў розных жанраў.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

[illegible]

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТКА

Нумар раздзела, тэмы, заняткаў	Назва раздзела, тэмы, заняткаў; пералік пытанняў для вывучэння	Колькасць аўдыторных гадзін				Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя (семінарыя) заняткі	лабараторныя заняткі	кіруемая самастойная работа студэнта			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Стылістыка як лінгвістычная дысцыпліна	10	8		2			
1.1.	Стылістыка як лінгвістычная дысцыпліна 1. Змест, прадмет і задачы дысцыпліны “Стылістыка беларускага маўлення”. 2. Асноўныя паняцці і катэгорыі стылістыкі. Стылема як адзінка стылістыкі. Дыферэнцыяльныя і інтэгральныя прыметы стылемы. Стылеўтваральныя фактары: аб’ектыўныя, суб’ектыўныя, знешнія. Стылістыка лінгвістычная і стылістыка літаратуразнаўчая. Галіны сучаснай стылістыкі.	4	2			ВМК. Электронны падручнік	1, 2, 7, 8, 11, 24, 31	Калёквіум
1.2.	Гісторыя станаўлення і развіцця стылістыкі і культуры беларускага маўлення 1. Вытокі беларускай стылістыкі і красамоўства на Беларусі ў XII–XVIII стст., моўна-стылістычнае багацце твораў К. Тураўскага, Р. Цамблака, Ф. Скарыны, С. Буднага, В. Цяпінскага, Л. Зізання, М. Сматрыцкага, А. Філіповіча, Х. Філалета,				2	Стылістыка і культура маўлення: Метад. рэкамендацыі і тэксты. [Н.І. Гілевіч, В.М. Ляшук].	4, 9, 16, 17, 21, 24	Камп’ютарны тэст

	Л. Карповіча, Л. Сапегі, А. Рымшы і інш. 2. Праблемы стылістыкі і культуры маўлення ў “Практычнай рыторыцы” Сігізмунда Лаўксміна (актуальнасць, асноўныя палажэнні, культурна-гістарычнае значэнне). 3. Дынаміка нармавання беларускай літаратурнай мовы ў XX ст. Уклад беларускіх пісьменнікаў у распрацоўку тэорыі і практыкі стылістыкі і культуры беларускага маўлення (В. Дунін-Марцінкевіч, Ф. Багушэвіч, М. Багдановіч, Я. Купала, Я. Колас, А. Пашкевіч (Цётка), М. Гарэцкі, К. Чорны, У. Дубоўка, К. Крапіва, Я. Брыль, Я. Скрыган, В. Быкаў, Н. Гілевіч, Р. Барадулін і інш.). 4. Навуковае вывучэнне стылістыкі і культуры маўлення ў беларускай філалогіі (Ф. Янкоўскі, У. Анічэнка, М. Цікоцкі, А. Каўрус, А. Юрэвіч, Р. Шкраба, П. Сцяцко, М. Міхневіч і інш.).					Мн., 1998. Артыкулы ў навуковых часопісах. Вучэбна-метадычныя даведнікі		
1.3.	Стылістыка моўных узроўняў 1. Фонастылістыка і яе прадмет. 2. Лексічная стылістыка і яе прадмет. 3. Марфалагічная стылістыка і яе прадмет. 4. Сінтаксічная стылістыка і яе прадмет.	2				Электронны падручнік. Вучэбныя даведнікі.	13, 18, 23, 24, 29, 30, 31	Кантрольнае апытванне
1.4.	Функцыянальная стылістыка як тэарэтычная база культуры маўлення 2. Паняцце стылю. Прынцыпы выдзялення функцыянальных стыляў. Сістэма стыляў літаратурнай мовы. 3. Стыль мастацкай літаратуры (мастацкі стыль) у беларускай мове.	4	6			ВМК. Электронны падручнік	3, 8, 10, 24, 25, 28, 31	Пісьмовая работа. Прамежкавы залік

	4. Тыпалагічныя прыметы функцыянальных стыляў і падстыляў: тэматыка, прызначэнне, якасці стылю/падстылю, моўныя сродкі стылю/падстылю. 5. Маўленчыя жанры ў беларускай мове. 6. Вызначэнне стылявой прыналежнасці тэксту паводле набору тыпалагічных прымет стылю/падстылю. 7. Супрацьпастаўленасць стыляў паводле вуснай (размоўны) і пісьмовай (астанія стылі) формаў маўлення.							
2.	Стылістыка тэксту	4	4		2			
2.1.	Прадмет і задачы стылістыкі тэксту. Сувязь стылістыкі тэксту з функцыянальнай стылістыкай. Тэкст як асноўная камунікатыўная адзінка і прадмет стылістыкі. Феномен мастацкага тэксту. Асноўныя катэгорыі мастацкага тэксту з пункту погляду стылістыкі (падзельнасць, кагерэнтнасць, кагезія, праспекцыя, рэтраспекцыя, лакальна-тэмпаральная аднесенасць (хранатоп), інфарматыўнасць, канцэптуальнасць, сістэмнасць, мадальнасць, прагматычная скіраванасць, завершанасць).	2	2			Вучэбныя даведнікі. Артыкулы ў навуковых часопісах.	7, 13, 15, 26, 27	
2.2.	Функцыянальна-сэнсавыя тыпы маўлення. Мэта апісання, яго пабудова. Апісанне статычнае і дынамічнае. Мэта паведамлення, яго структура. Мэта разважання, яго разнавіднасці. Своеасабліваць дзеяслоўных форм у розных тыпах тэксту.	2	2			Вучэбныя даведнікі. Электронны падручнік.	7, 13, 15, 26, 27	

2.3.	Асаблівасці арганізацыі тэкстаў розных стыляў. Цэласны аналіз тэксту				2		7, 13, 15, 26, 27	Пісьмовая праца
3.	Культура маўлення як лінгвістычная дысцыпліна	6	4		2			
3.1.	Культура маўлення як лінгвістычная дысцыпліна 1. Артalogія як частка культуры маўлення. 2. Асноўныя паняцці і катэгорыі культуры маўлення. 3. Паняцце культуры мовы і культуры маўлення. 4. Сувязь курса стылістыкі і культуры маўлення з іншымі навуковымі дысцыплінамі. 5. Агляд літаратуры па курсе.	2			2	Вучэбныя даведнікі.	1, 2, 7, 10, 11, 22, 23	Камп'ютарны тэст
3.2.	Камунікатыўныя якасці маўлення 1. Правільнасць маўлення як камунікатыўная якасць. 2. Крытэрыі правільнасці. 3. Правільнасць і норма. Кадыфікацыя. 4. Норма і варыянтнасць. Пурызм і антынармалізатарства. 5. Класіфікацыя моўных норм. 6. Аб'ектыўныя і суб'ектыўныя прычыны парушэння літаратурных нормаў.	2	2			ВМК. Электронны падручнік.	1, 2, 7, 10, 11, 22, 23	
3.3.	Дакладнасць маўлення. Моўныя сродкі стварэння дакладнасці. Лагічнасць маўлення. Моўныя сродкі стварэння лагічнасці. Багацце і выразнасць маўлення. Моўныя сродкі рэалізацыі багацця і выразнасці маўлення. Стылістычныя рэсурсы выразнасці маўлення. Лінгвістычныя і паралінгвістычныя сродкі	2	2			ВМК. Электронны падручнік.	1, 2, 7, 10, 11, 22, 23	

	выразнасці. Выразнасць маўлення і мастацкі стыль. Чысціня, дарэчнасць, сцісласць маўлення. Моўныя сродкі рэалізацыі камунікацыйных якасцей.							
4.	Пераклад у ракурсе стылістыкі і культуры маўлення	2	2					
4.1.	Пераклад як працэс, від творчасці і вынік камунікатыўнай дзейнасці. Стылістыка арыгінальнага і перакладнога тэкстаў. Пераклад тэкстаў рознай стылістычнай прыналежнасці. Спосабы і сродкі перакладу стылістычных асаблівасцей тэксту арыгіналу. Спецыфіка перакладу з блізкароднасных моў. Слоўнікавы і перакладніцкі адпаведнікі. Безэквівалентная лексіка і спосабы яе перакладу. Спецыфіка беларускай граматычнай сістэмы і яе трансфармацыя пры перакладзе.	2	2			Курс лекцый. Вучэбныя даведнікі	2, 3, 6, 11, 16, 20, 28	
5.	Асновы стылістычнага рэдагавання	2	2		2			
5.1.	Літаратурнае рэдагаванне як вучэбная дысцыпліна. Задачы і асноўныя правілы рэдагавання тэксту. Этапы працы над тэкстам: першапачатковае чытанне, выпраўленне памылак кампазіцыі, праверка і аналіз фактычнага матэрыялу, устараненне сэнсавых памылак. Віды і тэхніка праўкі тэксту.	2	2			Курс лекцый. Вучэбныя даведнікі.	7,8,9,12,25	
5.2.	Тэрмінасістэма дысцыпліны “Стылістыка і культура беларускага маўлення”				2	ВМК. Электронны падручнік. Вучэбныя даведнікі.	1-32	Камп’ютарны тэст

Асноўная і дадатковая літаратура

1. *Абабурка, М.В.* Культура беларускай мовы. Мн., 1994.
2. *Абабурка, М.В.* Тэорыя і практыка перакладу: дапаможнік. Магілёў, 2007.
3. *Асновы культуры маўлення і стылістыкі* / Пад рэд. У.В. Анічэнкі. Мн., 1992.
4. *Беларуская мова: хрэстаматыя: вучэбны дапаможнік* / аўт.-склад. З.І.Бадзевіч і інш. – Мн., 2005.
5. *Булыка, А.М., Мінакова, Л.М., Станкевіч, А.А.* Красамоўства ў Беларусі. Мн., 2002.
6. *Дзянісав, Н.В.* Аўтарскі пераклад: Праблема аўт. пер. прозы ў беларус. літ. XX ст. Мн., 2002.
7. *Зборнік тэкстаў для лінгвістычнага аналізу: для студэнтаў філал. фак. /аўт.-склад.: З.І.Бадзевіч [і інш.].* – Мн., 2005.
8. *Каўрус, А.А.* Культура слова. Мн., 1983.
9. *Каўрус, А.А.* Стылістыка беларускай мовы. 3-е выд., дапрац. і дап. Мн., 1993.
10. *Лаўксмін, С.* Практычнае красамоўства, або Правілы рытарычнага мастацтва, якія трэба ведаць для складання прамовы // Спадчына. 1990. № 2. С. 35–39.
11. *Лепешаў, І.Я.* Асновы культуры мовы і стылістыкі: Практыкум. Мн., 1989.
12. *Лепешаў, І.Я.* Культура маўлення: дапаможнік па курсу “Стылістыка і культура мовы”. Гродна, 2007.
13. *Лепешаў, І.Я.* Лінгвістычны аналіз літаратурнага твора. Мн., 1981.
14. *Лепешаў, І.Я.* Праблема фразеалагічнай стылістыкі і фразеалагічнай нормы. Мн., 1984.
15. *Малажай, Г.М.* Лінгвістычны аналіз тэксту. Выд. 2-е, дапоўн. Мн., 1992.
16. *Міхневіч, А.Я.* Слоўка за слоўкам: алф. давед. па культуры бел. мовы для ўсіх / А.Я. Міхневіч, Л.П. Кунцэвіч, Ю.В. Назаранка. Мн., 2006.
17. *Міхневіч, А.Я.* Прамоўніцкае майстэрства лектара. Мн., 1984.
18. *Міхневіч, А.Я.* Аб красамоўстве жартам і ўсур’ёз. Мн., 1989.
19. *Практыкум па стылістыцы беларускай мовы.* Ч. 1. Стылістычнае выкарыстанне лексічных і фразеалагічных сродкаў мовы. [Склад. М.Я. Цікоцкі, А.М. Цікоцкі]. Мн., 2001.
20. *Рагойша, В.П.* Проблемы переводы с близкородственных языков. Мн., 1980.
21. *Старасценка, Т.Я.* Стылістыка беларускай мовы: вучэб.-метада. дапам. Мінск, 2010.
22. *Стылістыка і культура маўлення: Метада. рэкамендацыі і тэксты.* [Н.І. Гілевіч, В.М. Ляшук]. Мн., 1998.
23. *Сцяцко, П.У.* Культура мовы. Мн., 2002.
24. *Сцяцко, П.У.* Праблемы нормы, культуры мовы. Гродна, 1998.
25. *Цікоцкі, М.Я.* Стылістыка беларускай мовы. 2-е выд. Мн., 1995.
26. *Цікоцкі, М.Я.* Стылістыка газетных жанраў. Мн., 2003.
27. *Цікоцкі, М.Я.* Стылістыка тэксту. Мн., 2002.
28. *Чарота, І.А.* Мастацкі пераклад на беларускую мову: Асновы тэорыі і практ. рэкамендацыі: Вучэб. дапам. Мн., 1997.
29. *Шумчык, Ф.С.* Функцыянальная стылістыка беларускай мовы. Мн., 2004.
30. *Шумчык, Ф.С.* Лексічная стылістыка беларускай мовы. Мн., 2005.
31. *Шумчык, Ф.С.* Марфалагічная стылістыка беларускай мовы: (словаўтварэнне і іменныя часціны мовы). Мн., 2007.
32. *Юрэвіч, А.К.* Стылістыка беларускай мовы. 2-е выд., перапрац. і дап. Мн., 1992.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ
З ІНШЫМІ ДЫСЦЫПЛІНАМІ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца узгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
1. Сучасная беларуская мова: Фанетыка, лексікалогія, словаўтварэнне, марфалогія, сінтаксіс	Кафедра сучаснай беларускай мовы	няма	Зацвердзіць Пратакол № 11 ад 11 чэрвеня 2012 г.
2. Уводзіны ў агульнае мовазнаўства	Тэарэтычага і славянскага мовазнаўства	няма	
3. Гістарычная граматыка	Гісторыі беларускай мовы	няма	
4. Гісторыя беларускай літаратурнай мовы	Гісторыі беларускай мовы	няма	
5. Беларуская дыялекталогія	Гісторыі беларускай мовы	няма	
6. Сучасная руская мова	Рускай мовы	няма	

**ДАПАЎНЕННІ І ЗМЯНЕННІ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ**
на ____/____ вучэбны год

№№ пп	Дапаўненні і змяненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры
(пратакол № ____ ад _____ 20__ г.)

Загадчык кафедры

_____	_____	_____
(ступень, званне)	(подпіс)	(Ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Дэкан факультета

_____	_____	_____
(ступень, званне)	(подпіс)	(Ініцыялы, прозвішча)